Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөҥүөк ОРОЙУОННААҒЫ КОМИТЕТЫН УОННА
ҮЛӘҺИТТӘР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҒЫ СОВЕТЫН ОРГАНА
ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И
РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 4-е сыла.

№ 82 (340)
Алтынньы
15
күнэ
1957 сыл.
ОПТУОРУННЬУК
Сыаната 10 харчы

Комсомолга партийнай салалтаны күүһүрдүөххэ

Партия XX съезһин историческай ууруаахтарын олоххо киллэрэр советскай норуот хараҕай хамсааһыныгар, советскай ыччат биир биллэрдэстэр миэстэни ылар. Ыччат ыттан үлэлээбэт биир даҕаны советскай, хаһаайыстыбаннай дутуу учаастага диэн суох. Ыччаты коммунистическай тыыҥҥа иитиигэ партия эрэллээх көмөлөһөеччүтэ уонна бойобуой резерветэ—комсомол улахан үлэни ыытар.

ССКП XX съезһигэр КК отчуотунай дакылаатыгар: **„Ол эрээри комсомольскай тэрилтэлэр, ордук кинилэр идейнэй иитэр үлэлэригэр улахан итэҕэстэр бааллар. Комсомол күүһүн уонна айар активноһын төрдө партия салалтатыгар буоларын быһыытынан, ити итэҕэстэри туоратарга туох ханнык иннинэ партия комсомолу салайыытын тупсарыахха наада“**— диэн этиллэр.

Партия XX съезһин ити ыйыытын олоххо киллэрэргэ маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр дьаныардаах үлэни ыытыахтаахтар. Ханна партийнай тэрилтэлэр комсомол үлэтигэр ороохон көмөлөһөр сирдэригэр, онно комсомолецтар уонна ыччаттар үрдүк моральнай хаачыстыбалаах, үлэҕэ дьулуурдаах уонна эппиэтинэстээх буолаллар.

Ыччаты өй-санаа өттүнэн иитиигэ араас культурнай дьаһаллары ыытыыны таһынан, кинини үлэ кыһатыгар иитии улахан суолталаах. Сталин аатынан, «Победа» колхозтардааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр (секр. т.т. Михайлов, Васильев) ыччат тэрилтэтин үлэтигэр элбэх көмөҥ оҥороллор, ыччаттар күүстэрин сөптөөхтүк туһаналлар.

Ол эрээри сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр өттүлэриттэн комсомолу салайыы таһыма билигиҥҥи көрдөбүлгэ ырааҕынан эппиэттээбэт. Биһиги үгүс секретардарбыт ыччаты иитии уустук үлэ буоларын, элбэх сыраны эрэйэрин ситэ өйдөөбөттөр, боччумнаах суолтаны биэрбэттэр.

«Ээйик» уонна «Ленин суола» колхозтардааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр (секр. т.т. Семенов, Тимофеев) комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэригэр иҥэн-тоҥон киирбэттэр, быһаччы салайалларын оннугар сведениелары эрэ хомуйуунан мунурданаллар, ыччат бүгүҥҥү көрдөбүлүн ситэ билбэттэр. Ол да иһин бу колхозтарга ыччат күүһүн үлэ салааларыгар аттаран туруоруу кыаллыбат, союһунай уонна общественнай дьиссипилиинэлэри кэһии куруубай фактора таһаарыллаллар.

Үгүс партийнай тэрилтэлэр ыччат туһунан боппуруоһу дьүүллэспэттэр. Райсовет иһинээҕи маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ (секр. т. Ефимов), партийнай-комсомольскай группа (группорг т. Кравченко) ыччаттар сынньаланнарын уонна үөрэниилэрин тэрийиигэ болҕомтолорун ситэтэ суохтук уураллар.

Ыччаттар ортолоруттан үлэҕэ, үөрэххэ уонна кэргэҥҥэ куһаҕаннык сыһыаннаһааччылар, итириктээһиннэр итиэннэ общественнай бас билиигэ аахайбат буолуулар билигин даҕаны үгүстэр. Итиэннэ барылара тэрилтэлэргэ уонна колхозтарга ыччаты иитиигэ ситэтэ суох үлэ ыытылларын туһунан бигэргэтэллэр.

Билигин даҕаны маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр хаһаайыстыбаннай соруктары быһаарыыга ардыгар кэдьүүһэ суох айдаарыынан, үгүс ууруаахтары суруйуунан эрэ мунурданаллар. 1957 сылга ЫБСЛКС ороҕуоннай тэрилтэтэ Анаабыр ороҕуонун комсомольскай тэрилтэтин кытары социалистическайдыы куоталаһыыга киирсибитинэн сибээстээн, маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр биригээдэлэр, биирдии комсомолецтар икки ардыларыгар куоталаһыыны тэрийэн эрэ бараннар, кинини бэрибиэркэлээһини уонна түмүктээһини, хонтуруоллааһыны кэмигэр олохтоон испэттэр.

Комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэригэр баар ити итэҕэстэр тахсар сүрүн биричиинэлэринэн партийнай тэрилтэлэр миэстэтигэр мөлтөхтүк салайаллара буолар, онон партийнай тэрилтэлэр секретардара комсомольскай тэрилтэлэр үлэлэрин ырытан көрөллөрө, кинилэр үлэлэригэр баар итэҕэстэр үөскээн тахтар биричиинэлэрин булан, ону туоратар дьаһаллары ылаллара, онон комсомольскай тэрилтэлэр активностарын үрдэтэллэрэ, инициативаларын сайыннараллара эрэйиллэр. Итиннэхэ, кылаабынайа, комсомольскай активы комсомольскай үлэ ымпыгар-чымпыгар диринҥник үөрэтиэххэ, киниэлэри сирэй эппиэттээх буолуу тыыныгар иитиэххэ, тахсар ууруаахтар олоххо киириилэрин тэрийиини уонна ону хонтуруоллааһыны күүһүрдүөххэ наада.

Билигин комсомол уобаластааҕы комитета комсомольскай тэрилтэлэргэ түүлээх бултааһыныгар 2—3 сыл иһинэн республика булчуттарын уопсай ахсааннарын 40 бырыһыаннара ыччат буоларыгар соругу туруорда. Оттон комсомол Киин Комитета нэһилиэнньэ биир киһитин ахсааныгар тиксэр эт, үүт бородууксуйатын оҥорон таһаарыыга АХШ ситэр иһин тыа сирин бары комсомолецтарыгар таһаарбыт ыҥырыы суруга аастыт ыйга «Комсомольскай правда» хаһыакка бэчээттэммитэ. Бу соруктары толоруу тула маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр болҕомтолорун туһаайыах уонна киэҥ дьүүллэһиини тэрийиэх тустаахтар.

Ыччат—биһиги олохпут кэскилэ, коммунизмы эдэр туталаччы. Ол иһин ыччаты иитии партийнай үлэ дьоһуннаах сорҕотунан буоларын быһыытынан, комсомолга партийнай салалтаны хаһаанҥытааҕар да күүһүрдүөх тустаахпыт.

Улуу Октябрь 40 сыла туолуутугар

Ороҕуоннга комсомольскай тэрилтэ үөскээһиниттэн

(Комсомол урукку чилиэнин ахтыылара)

1.

Мин бу ыйы 29 күнүгэр 18 мөлүйүөннээх Ленин комсомола тэриллибитэ 39 сыла туолаары турарынан сибээстээн, биһиги ороҕуоммутугар комсомольскай тэрилтэ үөскээһиниттэн кылгас ахтыылары оҥорорго сорудахтанным. Ороҕуоннга аан бастаан 1937 сыл сайыныгар комсомольскай тэрилтэ үөскээбитин өйдүүбүн. Кинини аан маҥнай тэрийээччинэн комсомол Саха Уобаластааҕы Комитетын представителэ т. С. Пахомов буолбута. Оччолорго мин 18 саастаах уол этим.

Ороҕуоннай комсомольскай тэрилтэ бастакы секретардарынан т.т. Спиридонов Прокопий Егор. Софронов Гавриил диэн дьоннор үлэлээбиттэрэ. Ороҕуоннга «кульбаза» тэриллэн 1936 сыллаахтан 1940 сыллаахха диэри үлэлээбитэ. Кини ороҕуон нэһилиэнньэтин культурнай-бытовой олоҕо тупсарыгар дьоһуннаах үлэни ыыппыта. Ол курдук саҥа үөскээн эрэр комсомольскай тэрилтэҕэ үп-харчы уонна материальнай база өттүнэн быһаччы көмөҥ оҥорбута.

Ити бириэмэҕэ Бүлүүттэн, Эдьигээнтэн уонна Таймырскай уокуруктан кэлэн нэһилиэнньэни сүүлүктүүр дьоннор бары ыытыллар саҥа дьаһаллары хайа сатанарынан хааччахтаһа сатыыллара. Дьон өйүн-санаатын буккуйаллара. Ити эппиэттээх кэмнэргэ саҥа үөскээбит комсомольскай тэрилтэ нэһилиэнньэ ортотугар үгүс өруттээх өйдөтөр үлэни ыыппыта.

Таба иитиитигэр, түүлээх бултааһыныгар уо.д.а. салаа үлэлэргэ ыччаттар комсомольскай биригээдэлэрэ тэриллитэлээн барбыттара. Комсомолецтар көҕүлээһиннэринэн үлэ салааларыгар стахановскай вахталар тэриллитэлиилэрэ.

Мин 1937 сыллаахха аан маҥнай комсомолга киирбитим. 1937 сыллаахтан 1939 сыллаахха диэри комсомол райкомун сорудаҕынан кыһыннары-сайыннары «ыччаттар көрдөрүүлээх биригээдэлэригэр» табаҕа уонна түүлээххэ сылдьан үлэлэспитим.

Оччотооҕуга ороҕуон эдэр ыччаттара билиигэ-көрүүгэ тардыһыылара улахан этэ. Үгүс комсомолецтар ороҕуоннга киирэн биригэдьиирдэр, культмассовиктар уонна ветсанитардар курстарыгар кыһамныылаахтык үөрэнэн испиттэрэ.

Кинилэр ортолоругар ороҕуон хаһаайыстыбаннай уонна культурнай тутуутугар активнайдык кыттар комсомолецтарынан т.т. Кычкин Ст., Евстафьева Мария (Дьэлидэ), Семенова Марина, Николаева Анна (Өлөҥүөк), Николаев Егор, Васильева Дария (Сухаана), Кириллов Прок., Семенов Ник. Вас. (Кирбэй), уонна Иванова Мария (Сөлөҕон) о.д.а. буолбуттара.

Эдэр ыччаттарга коммунистар т.т. Ст. Боескоров, Ник. Дарамаев, Егор Сабардахов о.д.а. элбэх сүбэни уонна көмөҥ оҥороллоро.

2.

1936 сыллаахтан ороҕуоннга таба иитэр, түүлээҕи бултуур, таһаҕас тиэйэр биригээдэлэр тэриллитэлээн барбыттара. Ити биригээдэлэр 1937-38 с.с. күүстэрин холбоон биргэ үлэлиир тыа хаһаайыстыбаннай табаарыстыбаларын устаабын ылыныталаан барбыттара. 1939 сыл ахсыннары ыйыттан тыа хаһаайыстыбаннай артыаллара тэриллибиттэрэ.

Колхозтар тэриллиилэригэр комсомолецтар үгүс ерруттээх үлэни ыыппыттара. Биһиги, комсомолецтар сэттиэ буолан 1939 сыл ахсыннары 12 күнүгэр Чкалов аатынан артыалы тэрийэр туһунан райзо сэбиэдиссэйэ Тусахов В. П. кыттыытынан киэҥ мунньаҕы ыыппыппыт. Онно артыал Устаабын уонна сэттэ хаһаайыстыбаны артыалга ылар туһунан ууруах ылыыллыбыта. Ороҕуон бары дьоннорбутугар биһиги холобурбутун батыһаллларыгар ыҥырыы таһаарыллыбыта.

Ити бириэмэҕэ мин райзо (сельхозотдел) инструкторынан үлэлии сылдьан бу саҥа тэриллибит Чкалов аатынан артыал председателинэн талыллан үлэлиир буолбутум.

Ороҕуон орто (сэниэ) баһылнайдара артыалга киирэртэн туттуна сылдьан араас хобу тарҕаталлара. Дьоҥҥо таба, үп манньалаан өйдөрүн буккуйаллара. Итинник харгыстары утары комсомолецтар хорсуннук туруммуттара.

Биирдэ мин «Сиэҥкэ хараллааҕа» диэн сиргэ олохтоох А. Н. Семенов уонна И. В. Васильев диэн орто ыалларга артыалынан үлэлээһин ордуктарын туһунан Е. Николаев, Н. Васильев диэн комсомолецтары кытта мунньахтыы кэлбитим. Онно биһиги туох боппуруоска кэлбиппитин сэрэйэннэр, кинилэр киэһээ арыгы иһэн баран, болдьообут бириэмэбитигэр итирик сыгынньах быһахтаах кэлбиттэрэ уонна түүн 12 чаас буолуор диэри кыракый хараал балаҕаныгар хаайа сыппыттара. Биһиги кинилэр албыннарыгар уонна сааныларыгар бэриммэккэ туран, ханнык эрэ түбэлтэнэн таһырдьа куоппуппут уонна олунньу ыйга сиргэ хоноргo күһэллибиппит. Итинник түбэлтэ бу биир эрэ буолбатаҕа. Ол да буоллар ороҕуон коммунистарын уонна комсомолецтарын сыралаах үлэлэрин түмүгэр, ороҕуоннга холбоһуктааһын 1940 сыл маҥнайгы аҥаарыгар ситиһиилээхтик түмүктэммитэ.

3.

Аҕа дойдуну улуу сэриитин сылларыгар ороҕуон комсомолецтара тыылга элбэх өруттээх тэрийэр-маассабай үлэлэри ыыппыттара.

Кинилэр төһө даҕаны бэйэлэриннэн фроннга сылдьан саа тутан сэриилэспэтэхтэрин иннигэр, уопсай өстөөҕү утары сэриигэ актыыбынай кыттыыны ылбыттара. Сэрии сылларыгар оборона фонун хаҥатыыга, чуолаан ичигэс таҥаһы, тимири, алтаны хомуйуугa комсомолецтар үчүгэй холобуру көрдөрбүттэрэ. Ити сылларга сэрии бириэмэтигэр тулаайах хаалбыт оҕолорго көмөҕө анаан 8.300 солкуобай суумалаах үп уонна 521 устуука итии таҥас, 49. 711 солк. танковой колонна тутуутугар, 362 тыһ. солкуобайдаах үп-мал латорея о.д.а. хомуллубуттара. Ити барытын иһин ороҕуон комсомолецтарыгар 1945 сыл олунньу ыйга таб. И. В. Сталин эҕэрдэ телеграмманы ыыппыта.

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии сылларыгар ороҕуон комсомолецтарын ортотуттан т.т. С. Полуэктов, Н. Васильев, Г. Тимофеев, В. Филипов, Х. Батакаева о. д. а. курдук ыччаты түмүүгэ дьоҕурдаах эдэр ыччаттар үүнэн тахсыбыттара. Кинилэр общественнай үлэҕэ активнай кыттыыларын иһин оччотооҕуга ЫБСЛКС Саха уобаластааҕы комитетын «Бочуотунай грамматынан» наҕараадаланар бастакы бочуоту ылбыттара.

Ороҕуон комсомолецтара уонна эдэр ыччаттара сэрии кэннинээҕи эйэлээх тутуу сылларыгар ороҕуон хаһаайыстыбатын уонна культуратын салгыы сайыннарыыга, ороҕуоннай партийнай тэрилтэ эрэллээх көмөлөһөеччүтүн быһыытынан инники кэккэҕэ иһэллэр.

А. А. Христофоров,
ССКП райкомун чилиэнэ.

Аан дойду олоҕун көрүү

Биһиги кэммит улууканнаах событиета

Бу күннэргэ киһи аймах бүтүннүүтүн болҕомтото билиҥҥи кэм улууканнаах событиетыгар—алтынньы 4 күнүгэр биһиги дойдубутуттан аан дойдуга сир маҥнайгы искусственнай аргыһа ыытыллыбытыгар туһаайылынна. Советскай наука уонна техника сир-халлаан үйаара-кэйээрэ биллибэт урсунугар суолу тобулбут бу үһулуччулаах ситиһиилэрин туһунан ССТА иһитиннэриитэ сир шарын барыларын чаҕылҕанныы тилийэ көттө. Сүүһүнэн мөлүйүөн дьон ити иһитиннэриини улаханнык сөҕөн туран аахтылар, иһиттилэр. Ол иһитиннэриигэ 58 сантиметр диаметрдаах, 83,6 килограмм ыйааһыннаах шар, илдьээччи ракета күүһүнэн 900 километрдаах үрдүккэ быраҕыллан, сири тула биир секундаҕа 8 тыһыынча метр түргэнинэн эргийэр диэн этиллибитэ. Кыраныысса тас өттүнээҕи бэчээт ити эргыһы советскай «оччугуй ый» диэн ааттаата; кини, быһа холуйдахха, хас суукка аайы сири 15 төгүл эргийэр. Аргыска туруоруллубут икки радиопередатчиктар ыытар сигналларын Советскай Союзка даҕаны, бары кыраныысса тас өттүнээҕи дойдуларга даҕаны баар үгүс ахсаннаах научнай станциялар уонна радиолюбителлар быыстала суох туталлар.

Сир киһи илиитинэн оҥоһуллубут маҥнайгы аргыһын ситиһиилээхтик ыытан, Советскай Союз аан дойду наукатын күндү баайыгар дьоһуннаах кылааты киллэрдэ. Итинник улахан үрдүккэ ыытыллар научнай кэтээн көрүүлэр сири тулалыыр айылҕа оҥоһуутун билэргэ итиэннэ биһиги күммүт систематын планетатын быһыытынан сири үөрэтэргэ сүҥкэн суолталаахтар. Советскай Союз сир өссө хас да искусственнай аргыстарын ыыталыыр былааннаах. Олор, ССТА иһитиннэриитигэр этиллибитин курдук, планетаттан -планетаҕа сылдьыһар суоллары тобулуохтара.

Кыраныысса тас өттүнээҕи ученайдар, политическай уонна общественнай деятеллэр сир искусственнай аргыһа ыытыллыытын сэҥээриилэрэ советскай дьон кыайыылара сүҥкэн суолталааҕын, дьоһунун кэскиллээҕин, ити кыайыы наукаҕа саҥа эпоханы арыйарын туоһулуулар. Советскай салайааччылар, ученайдар уонна посольстволар аадырыстарыгар кэлэттиир үгүс ахсаннаах телеграммаларга советскай наука ситиһиититтэн улаханнык сөҕүү этиллэр. Итинник ситиһии социалистическай система ордугун түмүгэр эрэ ситиһилиннэ диэн тоһоҕолоон ыйыллар: Итинник сэҥээриилэринэн кыраныысса таһынааҕы бэчээт страницалара туоллулар. Китай «Женьминьжибао» хаһыата сир советскай аргыһын ыытыы туһунан бу курдук суруйар: «Бу советскай норуот үрдүк кыайыылара буоларын аанан, киһи аймах бүтүннүүтүн киэн туттунар суола буолар...»

— «Баара эрэ 40 сыллааҕыта ыраахтааҕылаах Россия Европа биир саамай хаалыылаах дойдутунан ааҕыллара. Оттон билигин Советскай Союз үгүс өттүнэн аан дойду саамай сайдыылаах государстволарын даҕаны куотан иһэр. Ити социалистическай тутул капитализмнааҕар ордугун дьэҥкэтик туоһулуур...» диэн Бельгия «Драпо руж» диэн хаһыата суруйар.

АХШ-га наука уонна техника ким да сиппэт таһымыгар тиийэ сайыннылар диэн бачааҥна диэри айаҕа хам буолбакка айдаара олорбут, биһиги дойдубут ситиһиилэрин куруутун саарбаҕалаан испит реакционнай арҕааҥҥы бэчээт даҕаны тылын төттөрү ыларга тиийдэ. Билигин арҕааҥҥы дойдуларга советскай наука уонна техника мөккүөрэ суох ордуктарын биир санаанан кэриэтэ билинэллэр. Франция «Фигаро» диэн хаһыата Франция атомнай энергия боппуруостарыгар Верховнай Комиссара Перрэн этиитин бэчээттээтэ. Кини сир искусственнай аргыһын ыытыы, «Советскай Союз саамай араас уобаластарга электроникаҕа, ракетнай техникаҕа уонна да атыҥҥа баһылаан иһэрин көрдөрөр», —диэтэ. Кэнники икки сыл устатыгар америка пропогандистара АХШ сир искусственной аргыһын ким да иннинэ ыытыаҕа диэн киһиргээбиттэрэ. Оттон билигин буоллаҕына Америкаҕа оҥоһуллубут маҥнайгы опытнай аргыс бэрдэ буоллаҕына бу дьыл бүтүүтүгэр ыытыллар кыахтааҕа көстөн таҕыста уонна ол аргыс ыйааһына советскай аргыс гпэнинээҕэр уон төгүл кэриҥэ кыра буолуох курдук. «Дейли Уоркер» хаһыат хомойон туран суруйар: «Биһиги научнай ситиһиилэр көрдөрүүлэринэн нууччалар ханна эрэ кутуруккa соһуллан иһэллэр диэн аан дойду үрдүнэн этэр этибит, билигин буоллаҕына биһиги (америка пропогандистара) ити пропогандистскай чабыланыыттан сирэйбитин ханна кистиэхпитин булбаппыт». Итини кытта сэргэ Америка бэчээтэ сир аргыһын ситиһиилээхтик ыытыы ССРС экономическай уонна байыаннай күүһэ-күдэҕэ улаханын туоһулуур диэн суруйар. АХШ үгүс хаһыаттара уонна сурунааллара билигин Советскай Союзка планеталар икки ардыларыгар көтөр баллистическай ракеталар, арҕааҥҥы дойдуларга «абсолютнай оружия» диэн ааттыыр ракеталара, чахчы баар эбиттэрин ким даҕаны саарбаҕалаабат диэн суруйаллар.

Бэл диэтэр «Нью-Йорк таймс» курдук хаһыат: «Советскай Союз бэйэтин байыаннай күүһүн өттүнэн билигин бастаан иһэр держава буолар»,—диэн билинэр. Бэйэлэрин тас политикаларыгар бастатан туран «күүһүнэн өттөйүү позициятыгар» олоҕурар американскай эргимтэлэр итинник билиниини илэ-бодо сөбүлээбэтилэр. Америка конгрессменнарын ортолоругар дьиҥнээх айдаан буолла. Кинилэр АХШ Советскай Союзтан хаалан иһэр биричиинэлэрин туһунан бэйэ-бэйэлэрин кытта мөккүһэллэр, ол биричиинэлэри силиэстийэлээн билиэххэ диэн модьуйаллар. Ити туһунан Китай «Женьминьжибао» хаһыата саамай сөпкө суруйар: «Социализмҥа холоотоххо капитализм хаалан иһиэхтээҕэ кини бэйэтин дьылҕатыттан буоларын ити тойоттор хаһан даҕаны кыайан өйдүөхтэрэ суоҕа. Капитализм сытыйан иһэр, социализм буоллаҕына чэчирии турар. Ити син биир күн илинтэн тахсарын кэриэтэ дьэҥкэ суол. Социализм ордуктара, кини олохха туспаҕай барамматы, күүстэрэ капитализмы ыраах кэлин хаалларыахтара».

Н. Чигирь.

Агитатордарга көмө

Саха сирин историятыттан сыыппаралар уонна чахчылар

1632 сыллаахха сайын сотник Петр Бекетов этэрээтэ оҥочонон устан Лена өрүс ортоку сүүрүгэр тиийэн кэлбитэ.

Онон Саха сирэ Россия государствотын састаабыгар киллэриллибитэ.

* * *

Ити сыл күһүнүгэр Бекетов Лена уҥа биэрэгэр Якутскайтан 70 биэрэстэ аллараа диэки Острог туппута. Ити событие, саҥа стилинэн, 1632 сыл алтынньы 5 күнүгэр буолбута. Острогу 1642 сыллаахха Сайсары күөл аттыгар, билигин Якутскай турар сиригэр, көһөрөн туппуттара.

* * *

1638 сыллаахха Саха сирэ Москваҕа бас бэриниэр туспа воеводство буолбута, кини 1775 сыллаахха провинцияҕа кубулутуллубута, оттон 1783 сыллаахха коменданынан салаллар уобалас буолта.

* * *

Хотугу Улуу экспедиция кэлиитигэр бэлэмнэниинэн сибээстээн Ленаҕа Тамма үрэх төрдүгэр, Якуткайтан 34 километрдаах сиргэ тимири уһаарар завод 1732 сыллаахха туһуллан үлэҕэ киирбитэ.

(Салгыыта анысы №-гэ бэчээттэниэ).

„Муударай“ биллэрии

Ааспыт өрөбүлгэ оройуон киинин ааныыкка төһө даҕаны уочараттааҕын иһин суммакка хаалбыт киһи бука ахсаннаах буолуоҕа. Баанньык буоларын туһунан бинир хонук иннинэ остолобуой ааныгар боччумнаах биллэрии саайыллыбыта. Биллэрини ким барыта үөрэ-көтө аахпыта. Буолумуна даҕаны, тиһэх баанньык төһөҕө үлэлээбитин үлэһиттэр үксүлэрэ даҕаны умна сыспыттара.

Биһиги баанньыкпытыгар ким урутаан кэлбит, ол балачча үчүгэйдик суунар, оттон хойутаабыт киһи уу оргуйарын күүтэн улахан эрэйгэ тиксэр эгэлгэлээх.

—Бу кэриэтин дьиэҕэ суммут киһи ордук буолуоҕуй!?— итинник муҕатыйыыны оннооҕор дэҥнэ хойутаабыт райсовет үлэһиттэрэ бэйэлэрэ да быктараччылар.

Сыгыньахтанар хос наһаа итии, хата ол оннугар паарланар сирин сөрүүн буолаччы. Суунна кэлбит киһи паар

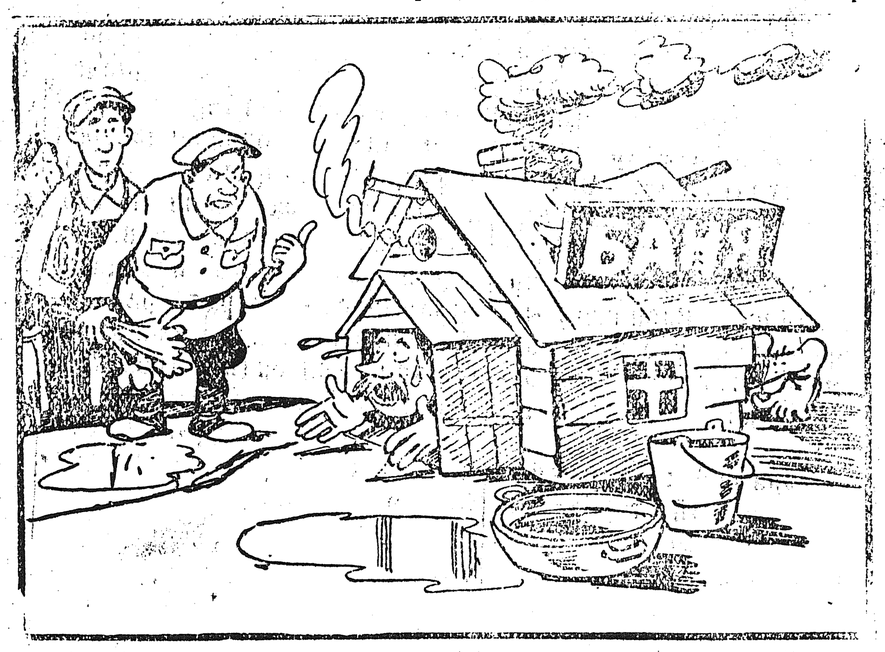

дана киирэн баран оһохха: «табаарыс паарданыма, оһоҕун алдьаммыт» диэн «муударай» биллэрии сааллыбытын көрөн саҥата суох тымныы ууну буккуйа хаалар.

Паары биэрэр оһохха ууну куттахха нөҥүө өттүнэн куотан тахсан сыгынньах сууна олорор киһини итии күлүнэн ыһар. Итини бастакы уочаракка суммут дьон бөлбэккэлэр, остолобуой повара кыыһы чуут оһоллуу сыспыттар. Ол иһин бу «муударай» биллэрини баанньык үлэһиттэрэ саайбыттара буолуо диэн кэлин кэлбиттэр тойоннуулар.

Райсовет коммунальнай хаһаайыстыбата баанньык оһоҕун оҥорторор уонна кинини хас нэдиэлэ аайы тэрээһиннээхтик үлэлэтэр суһал дьаһалы ылынара буоллар, олус муударайа суох буолуо этэ.

„Сардаҥа“ корр.

Үөрэнээччилэр күүстэринэн

Быйыл сайын оройуон оскуолаларын үөрэнээччилэрин күүстэринэн 719 килограмм отон, 431 килограмм луук хомуллан атыылыыр тэрилтэлэргэ уонна колхозтарга туттарыллыбыттара. Маныаха Сухаана, Харыйалаах уонна Дьэлиндэ пионерскай дружиналара активнай кыттыыны ылбыттарын бэлиэтиэххэ сөп.

Кирбэй начаалынай оскуолатын пионердара 71 килограмм, Харыйалаах начаалынай оскуолатын пионердара 73 килограмм луугу хомуйан колхозтарга туттаран улахан көмөнү оҥордулар. Ити иһин колхозтаахтар эдэр пионердарга истиҥ махталларын биллэрэллэр.

А. Ильина,
ЫБСЛКС райкомун оскуолаҕа отделын сэбиэдиссэйэ.

Редактор М. Л. БАЙШЕВ.

ЫБСЛКС Өлөнүөктээҕи райкома уонна «Победа» колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэ.

«Победа» колхоз ветеринарнай санитара, ЫБСЛКС чилиэнэ

Семенова Ирина Прокопьевна

1957 сыл алтынньы ый 2 күнүгэр уһун уонна ыарахан ыарыы кэнниттэн эдэр сааһыгар өлбүтүн туһунан бокуонньук бары аймахтарыгар, доҕотторугар бэйэлэрин дириҥ кутурҕаннарын биллэрэллэр.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 340 Оленекская районная типография. Тираж 400.